

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

ГАРБУЗ ТЕТЯНА ОЛЕКСАНДРІВНА

УДК 342.9:347.77

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОХОРОНИ ПРАВ
НА ОБ'ЄКТИ ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ**

12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

**Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата
юридичних наук**

Київ–2017

Дисертацією є рукопис

Робота виконана у Науково-дослідному інституті публічного права

Науковий керівник

доктор юридичних наук, доцент

Світличний Олександр Петрович,

Національний університет біоресурсів і природокористування України,
професор кафедри цивільного та господарського права

Офіційні опоненти:

доктор юридичних наук

Бондар Олександр Григорович,

Запорізький національний університет,
перший проректор

кандидат юридичних наук, професор

Демський Едуард Францович,

Академія праці, соціальних відносин і туризму

Федерації професійних спілок України,

професор кафедри адміністративного, фінансового та господарського права

Захист відбудеться «22» лютого 2017 р. о 10⁰⁰ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 26.503.01 у Науково-дослідному інституті публічного права за адресою: 03035, м. Київ, вул. Георгія Кірпи, 2А

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Науково-дослідного інституту публічного права за адресою: 03035, м. Київ, вул. Георгія Кірпи, 2А

Автореферат розісланий «20» січня 2017 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

К.М. Куркова

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Національна стратегія розвитку інтелектуальної власності, де об'єкти промислової власності мають важливе значення у створенні національних багатств, стає предметом дедалі ширшого обговорення. За останні сто років технологічне лідерство стало визначальним фактором у створенні національних багатств більшості держав. Провідні економічно розвинені країни приділяють значну увагу належній охороні результатів інтелектуальної творчої діяльності, де об'єкти промислової власності відіграють важливу роль у досягненні економічних успіхів. Незважаючи на успішне функціонування системи державного управління інтелектуальної власності, українське суспільство має й негативні наслідки, пов'язані з охороною й захистом прав на окремі об'єкти права інтелектуальної власності. Окремі норми адміністративного та спеціального законодавства не зовсім відповідають реаліям практики і потребують подальшого вдосконалення.

Аналіз стану охорони прав об'єктів промислової власності свідчить про відсутність цілісного, узгодженого адміністративно-правового механізму її охорони. Утім існування вже наявних та поява нових проблемних аспектів охорони прав на об'єкти промислової власності загострює необхідність дослідження цього питання. Окремим аспектам охорони прав на об'єкти промислової власності присвячені дослідження вчених-адміністративістів М.К. Галянтича, О.В. Кульчицької, А.В. Чукаєвої, О.Ш. Чомахашвілі, що використовувалися в процесі дослідження окремих питань обраної теми.

Науково-теоретичним підґрунтям дисертаційного дослідження стали праці вітчизняних та зарубіжних науковців В.Б. Авер'янова, О.Ф. Андрійко, Ю.П. Битяка, О.Г. Бондаря, Л.Ю. Бошицького, В.В. Галунька, Е.Ф. Демського, Ю.І. Крегула, К.М. Куркової, А.Т. Комзюка, Д.М. Лук'янця, В.Є. Макоди, Н.О. Мажаровської, О.П. Орлюк, О.А. Підпригори, Б.Г. Прахова, О.Д. Святоцького, О.Ф. Скакун, С.Г. Стеценка, О.П. Світличного, Г.Ф. Шершеневича, Ю.С. Шемшученка та інших учених.

Разом з тим значний масив питань правового регулювання охорони прав на об'єкти промислової власності в адміністративному праві не отримали комплексного вирішення, що підтверджує актуальність обраної теми дисертаційного дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження відповідає основним положенням Програми розвитку державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні на 2009–2024 роки, затвердженої рішенням Колегії Державного департаменту інтелектуальної власності (протокол № 14 від 14 грудня 2009 р.), Рекомендаціям Парламентських слухань «Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування» від 27 червня 2007 року, Стратегії сталого розвитку «Україна–2020», затвердженої Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5, та плану науково-дослідницької роботи Науково-дослідного інституту публічного права «Правове забезпечення прав, свобод та законних

інтересів суб'єктів публічно-правових відносин» (номер державної реєстрації 0115U005495).

Мета і задачі дослідження. *Мета* роботи полягає в тому, щоб на основі досягнень науки адміністративного права, чинного законодавства України, а також узагальнень практики його застосування здійснити аналіз теоретичних і практичних аспектів правового регулювання охорони прав на об'єкти промислової власності.

Визначена мета зумовила постановку та розв'язання таких *задач*:

- проаналізувати правові аспекти виникнення та створення державної системи охорони прав на об'єкти промислової власності в Україні й виокремити періоди цього процесу;

- з метою з'ясування охорони прав на об'єкти промислової власності здійснити їх правову класифікацію;

- окреслити особливості адміністративно-правової охорони прав на об'єкти промислової власності та на цій підставі визначити шляхи вдосконалення адміністративно-деліктного законодавства;

- проаналізувати принципи, мету, завдання та функції державного управління промисловою власністю;

- здійснити аналіз сучасного стану системи органів державного управління промисловою власністю та запропонувати шляхи вдосконалення їх діяльності;

- розкрити форми й методи державного управління промисловою власністю;

- окреслити напрями вдосконалення правової охорони об'єктів промислової власності як гарантію забезпечення суб'єктивних прав власників об'єктів промислової власності;

- сформулювати конкретні пропозиції та рекомендації вдосконалення організаційно-правових засад охорони прав на об'єкти промислової власності.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини, що виникають у сфері охорони прав на об'єкти промислової власності.

Предмет дослідження – адміністративно-правові норми, які регулюють організаційно-правові засади охорони прав на об'єкти промислової власності.

Методи дослідження. Застосування філософських, загальнонаукових і спеціально-наукових методів дало змогу забезпечити об'єктивний та всебічний предмет дослідження. *Діалектичний* метод використовувався для виявлення загальних напрямів і закономірностей організаційно-правових засад у сфері охорони об'єктів промислової власності (розділи 1 – 3); *історико-правовий* метод дав змогу проаналізувати становлення державної системи та діяльність органів публічного управління (підрозділи 1.1, 2.2); за допомогою *формально-логічного* методу проаналізовано та поглиблено понятійно-термінологічний апарат, розкрито суть і специфіку застосування правових норм та обґрунтовано окремі теоретичні положення (розділи 1 – 3); *структурно-функціональний* метод дав можливість здійснити класифікацію об'єктів промислової власності (підрозділи 1.2); за допомогою *системного* методу було систематизовано існуючі в юридичній літературі погляди стосовно змісту адміністративно-правової охорони об'єктів промислової власності (підрозділи 1.3); *нормативно-порівняльний* метод сприяв аналізу нормативно-правового регулювання (підрозділи 1.3, 3.1, 3.2); методи *аналізу*

й синтезу використовувалися для визначення шляхів удосконалення організаційно-правових засад охорони прав на об'єкти промислової власності (підрозділи 1.1, 2.2, 2.3); метод *моделювання* використовувався при розробці пропозицій діяльності органів публічного управління та удосконалення законодавства у сфері охорони об'єктів промислової власності (підрозділи 2.1, 2.2, 3.1, 3.2); *статистичний* метод використовувався під час вивчення інформації, що стосується розгляду справ з подання заявки, проведення експертизи, розгляду справ та притягнення осіб до адміністративної відповідальності за правопорушення прав на об'єкти промислової власності (підрозділи 3.1, 3.2).

Емпіричну базу дослідження складає статистична інформація та узагальнення практичної діяльності органів публічної влади у сфері охорони прав на об'єкти промислової власності.

Наукова новизна одержаних результатів визначається тим, що робота є самостійним монографічним дослідженням, в якій на основі аналізу чинного законодавства України та зарубіжних країн здійснено дослідження організаційно-правових засад охорони прав на об'єкти промислової власності. У результаті проведеного дослідження сформульовано ряд наукових положень і висновків, що характеризуються науковою новизною і мають важливе теоретичне й практичне значення, а саме:

уперше:

– запропоновано авторську періодизацію розвитку державної системи охорони та прав на об'єкти промислової власності в Україні, яка включає три основні періоди цього процесу: дорадянський період (з моменту прийняття «Новоторгового Уставу» – 1667–1917 рр.); радянський (з моменту прийняття Декрету Ради Народних Комісарів «Про мито на товарні знаки» – 1918–1991 рр.); сучасний (з 1992 р. до теперішнього часу) відображає процес становлення правовідносин у сфері державної системи охорони прав на об'єкти промислової власності в період незалежності й дає змогу поділити його на три етапи:

– перший етап (липень 1992 р. – січень 1999 р.) характеризується утворенням 18 вересня 1992 р. Державного патентного відомства України, затвердженням Тимчасового положення про правову охорону об'єктів промислової власності та раціоналізаторських пропозицій в Україні;

– другий етап (січень 1999 р. – червень 2000 р.) характеризується ліквідацією Державного патентного відомства України й утворенням Державного агентства з охорони промислової власності та державного підприємства «Український інститут промислової власності»;

– третій етап (серпень 2000 р. до теперішнього часу) характеризується діяльністю державного підприємства «Український інститут промислової власності», входить до структури Державної служби інтелектуальної власності України (далі – ДСІВ) і відповідає за проведення формальної та кваліфікаційної експертизи заявок на об'єкти промислової власності: приймає заявки (сукупність документів, необхідних для видачі патенту, свідоцтва), здійснює державну реєстрацію та публікує в офіційному бюлетені «Промислова власність» визначені в установленому порядку відомості про видачу патенту та свідоцтва;

– через обґрунтовану пропозицію доведено, що точне встановлення об'єкта адміністративного правопорушення має бути обумовлене існуючою системою правової охорони. З'ясовано, що у ст. 51–2 КУпАП відсутній такий об'єкт промислової власності, як географічне зазначення. Вноситься пропозиція про доцільність включення цього об'єкта до норм ст. 51–2 КУпАП;

– сформульовано напрями вдосконалення організаційних засад діяльності Апеляційної палати ДСІВ, а саме: забезпечення однакових підходів під час розгляду однакових за своєю суттю заперечень; дотримання строків розгляду заперечень та заяв про визнання знаків добре відомими в Україні; доцільність внесення змін до норм спеціального законодавства;

удосконалено:

– сучасне розуміння механізму правового регулювання через деталізацію принципів управління промисловою власністю: нормативно-правового забезпечення вдосконалення процедури набуття, використання й захисту прав на об'єкти промислової власності; про відшкодування шкоди, спричиненої внаслідок визнання патенту на винахід недійсним; функціонування національної системи охорони прав промислової власності; гармонізації національного законодавства у сфері промислової власності з нормами міжнародних договорів; створення належних правових умов для законного використання об'єктів промислової власності суб'єктами прав на ці об'єкти та суб'єктами підприємницької діяльності;

– класифікацію системи суб'єктів державного управління промисловою власністю;

дістали подальшого розвитку:

– теоретичне визначення поняття «промислова власність», яку треба розуміти як результат творчої діяльності людини в будь-якій галузі корисної діяльності, що можуть бути використані в економічній, підприємницькій і соціальних сферах, не суперечить суспільним інтересам, відповідає умовам правової охорони й охороняється законом;

– пропозиції щодо прийняття спеціального нормативного акта, який врегулював би відносини, що виникають із приводу неправомірного використання «ноу-хау»;

– положення щодо класифікації об'єктів промислової власності, до якої доцільно віднести: винаходи, корисні моделі; промислові зразки; торговельні марки; географічні зазначення; компонування інтегральних мікросхем; раціоналізаторські пропозиції.

Практичне значення одержаних результатів полягає в можливості їх використання:

– *науково-дослідній роботі* – для поглиблення теоретичних розробок питань охорони прав на об'єкти промислової власності (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права);

– *правотворчій сфері* – при розробленні нових і вдосконаленні існуючих нормативно-правових актів, що регулюють питання охорони прав на об'єкти промислової власності. Проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу

України про адміністративні правопорушення (щодо захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності)» (Додаток Б);

– *правозастосовній діяльності* – в практичній діяльності державних органів;

– *навчальному процесі* – матеріали дисертації доцільно використовувати при підготовці підручників і навчальних посібників з навчальної дисципліни «Адміністративне право», «Право інтелектуальної власності» (акт впровадження Національного університету біоресурсів і природокористування України).

Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійним дослідженням та становить особистий здобуток дисертанта. Наукові ідеї та розроблення, що належать співавтору у дисертації не використовувалися. У статті в співавторстві автором досліджено форми й методи впливу державного управління на сферу охорони об'єктів промислової власності.

Апробація результатів дисертації. Положення дисертації, висновки й рекомендації обговорювалися і були схвалені на засіданні вченої ради Науково-дослідного інституту публічного права, а також висвітлювалися у виступах на Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Дев'ять економіко-правові дискусії» (Львів, 1 грудня 2015 р.); Всеукраїнській науково-практичній конференції «Права людини в міжнародному та національному законодавстві» (Київ, 10 грудня 2015 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Виклики глобалізації XXI ст. та стратегія соціально-економічного відродження України» (Київ, 24 травня 2016 р.).

Публікації. Основні положення та результати дисертаційного дослідження висвітлено в 11 наукових працях, п'ять з яких опубліковано у фахових виданнях, затверджених МОН України, одна – в науковому виданні України, що включено до міжнародних наукометричних баз, три – тези доповідей на науково-практичних конференціях та дві статті, що додатково відображають здобутки автора.

Структура дисертації зумовлена метою та задачами і складається зі вступу, трьох розділів, які містять вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Повний обсяг дисертації складає 178 сторінок. Робота містить список використаних джерел зі 237 найменувань на 25 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми дослідження, окреслюється її зв'язок із науковими ідеями, охарактеризовано мету, задачі, об'єкт, предмет і методи дослідження, розкрито наукову новизну та практичне значення одержаних результатів, узагальнюється інформація про апробацію результатів роботи й публікації автора.

Розділ 1 «Теоретико-правова охорона прав на об'єкти промислової власності в Україні» складається з трьох підрозділів.

У *підрозділі 1.1 «Правові аспекти становлення та розвитку державної системи охорони прав на об'єкти промислової власності в Україні»* аналізуються витоки правового регулювання діяльності у сфері об'єктів промислової власності. Аналіз наукових історичних і публіцистичних джерел допоміг дослідити

передумови виникнення правового регулювання охорони прав на об'єкти промислової власності. Першим законодавчим свідченням появи державної системи охорони прав на об'єкти промислової власності пропонується вважати прийняття «Новоторгового Уставу» в 1667 році. Значні зміни в законодавстві почали відбуватися в радянський період з моменту прийняття в 1918 році Декрету Ради Народних Комісарів «Про мито на товарні знаки».

Охарактеризовано сучасний (з 1992 року до теперішнього часу) процес становлення правовідносин у сфері державної системи охорони прав на об'єкти промислової власності в Україні й виділено три етапи його становлення.

У підрозділі 1.2 «*Поняття, зміст та класифікація об'єктів промислової власності*» обґрунтовується, що незважаючи на те, що об'єкти промислової власності відіграють важливу роль у всій суспільно-корисній діяльності людини, сприяють соціальному та економічному розвитку нашої держави, Україна ніколи не мала власного законодавства, спрямованого на врегулювання відносин у сфері промислової власності. Нормотворча діяльність, у тому числі й щодо законодавства про промислову власність, пов'язана зі здобуттям нашою державою незалежності. Результатом нормотворчої діяльності стало створення доволі значної кількості відповідних нормативно-правових актів, що безпосередньо встановлюють правові режими окремих об'єктів промислової власності.

Розглянуто теоретико-правові засади класифікації об'єктів інтелектуальної власності, запропоновано віднести до об'єктів промислової власності винаходи, корисні моделі; промислові зразки; торговельні марки; географічні зазначення; компонування інтегральних мікросхем; раціоналізаторські пропозиції та сформульовано авторське визначення поняття «промислова власність».

У підрозділі 1.3 «*Правові засади адміністративно-правової охорони прав на об'єкти промислової власності*» зазначається, що законодавство у сфері промислової власності має свої характерні засоби й інструменти регулювання, які виявляються при визначенні об'єктів промислової власності. Водночас у системі охорони прав на об'єкти права промислової власності значну частину займають норми адміністративного права. Це стосується передусім норм, які регулюють повноваження державних органів на видачу охоронних документів, а також адміністративної відповідальності. Встановлено, що до складу адміністративних правопорушень, які посягають на об'єкти промислової власності й містяться в ст. 51–2 КУпАП, не включений такий об'єкт права інтелектуальної власності, як географічне зазначення.

Констатується, що для правильної кваліфікації вчиненого правопорушення обов'язковим є встановлення та правильне визначення об'єкта адміністративного правопорушення. З метою вдосконалення адміністративно-правової охорони прав на географічне зазначення пропонується внести зміни до ст. 51–2 КУпАП через включення цього об'єкта до норм даної статті.

Розділ 2 «Елементи організаційно-правового механізму управління промисловою власністю» складається з трьох підрозділів.

У підрозділі 2.1 «*Удосконалення охорони об'єктів промислової власності як гарантія забезпечення суб'єктивних прав власників об'єктів промислової*

власності» здійснено аналіз різних наукових поглядів на поняття та елементи організаційно-правового механізму державного управління, що дає змогу визначити сукупність низки елементів, серед яких варто виділити: об'єкт, суб'єкт, принципи, мету, завдання, функції, форми й методи управління. У контексті дослідження розглянуто окремі елементи управлінського процесу, пов'язані зі сферою промислової власності. На основі досягнення юридичної науки та аналізу чинного адміністративного законодавства України й практики його застосування проведено дослідження принципів управління. При дослідженні організаційно-правового механізму управління зазначається, що мета завжди реалізується за допомогою завдань і функцій. Конкретизація мети управління промисловою власністю реалізується суб'єктом управління. Таким суб'єктом у досліджуваній сфері є ДСІВ.

На основі поділу управлінських функцій на загальні, спеціальні та допоміжні проаналізовано їх у контексті дослідження державного управління промисловою власністю. Зазначається, що елементи організаційно-правового механізму управління промисловою власністю займають самостійне місце і безпосередньо впливають на організаційно-правовий механізм державного управління промисловою власністю.

У підрозділі 2.2. *«Система органів державного управління промисловою власністю»* акцентовано увагу, що важливе місце в організаційно-правовому механізмі державного управління інтелектуальної власності, в тому числі у сфері промислової власності, об'єкти якої являють собою складову об'єктів права інтелектуальної власності, займає суб'єкт управління. В Україні існує розгалужена система суб'єктів державного управління, які в межах, визначених нормативно-правовими актами повноважень (компетенції), спрямовані на виконання завдань у сфері охорони об'єктів промислової власності. Особливість суб'єктів державного управління полягає в тому, що саме вони забезпечують виконання завдань держави через здійснення владно-організуючого впливу.

Розглянуто управлінську компетенцію органів загальної та спеціальної компетенції. До суб'єктів загальної компетенції автор відносить: Президента України; Кабінет Міністрів України; Міністерство аграрної політики і продовольства України; Міністерство культури України; Міністерство охорони здоров'я України; Міністерство юстиції України; Державну фіскальну службу України; Антимонопольний комітет України; Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. Для цих суб'єктів реалізація управлінських функцій у зазначеній сфері відносин не є основним призначенням.

Суб'єктом спеціальної компетенції у сфері промислової власності є ДСІВ та підпорядковане цій службі Державне підприємство «Український інститут промислової власності».

У підрозділі 2.3 *«Форми і методи державного управління промисловою власністю»* проаналізовано наявні в адміністративно-правовій науці поняття та форми державного управління. Форми управлінської діяльності органами виконавчої влади здійснюються у правовій (зумовлюють юридичні наслідки) і не правовій (не зумовлюють настання юридичних наслідків) формі, які складаються в процесі здійснення виконавчої та розпорядчої діяльності. Взявши за основу

визначальні форми управління, здійснено їх класифікацію на прикладі діяльності ДСІВ, яка входить до системи органів виконавчої влади і забезпечує реалізацію державної політики у сфері промислової власності.

На підставі розроблених у науці адміністративного права основних правових і неправових форм управління розглянуто їх на прикладі діяльності ДСІВ. Не менш важливим елементом організаційно-правового механізму промислової власності є методи державного управління. Правильне розуміння методів можливе на основі та у зв'язку з функціями управління. Розглянуто різноманіття дефініцій поняття «метод управління», які існують в адміністративно-правовій літературі.

Розділ 3 «Напрями удосконалення організаційно-правових засад охорони прав на об'єкти промислової власності в Україні» складається із двох підрозділів.

У підрозділі 3.1 «Удосконалення охорони об'єктів промислової власності як гарантія забезпечення суб'єктивних прав власників об'єктів промислової власності» констатується, що охорона й захист прав на об'єкти промислової власності як складової економічного розвитку є обов'язком держави. Необхідність здійснення охорони та захисту зумовлена потребами як суспільних інтересів, так і інтересами власників та законних користувачів об'єктів промислової власності. Стрімкий розвиток науки й технологій у світі привів до того, що останніми роками в комерційному обігу багатьох країн зберігається зростання обсягів використання нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності у вигляді «ноу-хау». За статистичними даними патенти та ліцензії складають приблизно 20 %, патент та ліцензії разом з переданням «ноу-хау» – близько 50 %, а угоди про передання «ноу-хау» – приблизно 30 % від загального комерційного обігу об'єктів інтелектуальної власності. Здійснено аналіз нормативно-правових актів, у яких використовується термін «ноу-хау». Автор вважає, що «ноу-хау», маючи подвійну правову природу, неможливо розглядати без секретів виробництва, які насамперед пов'язані із підприємницькою діяльністю суб'єктів господарювання.

Незважаючи на широке коло правових інститутів, що регулюють правовий режим та способи захисту комерційної таємниці, складовою якої є «ноу-хау», питання пов'язані із захистом цього об'єкта становить як теоретичну, так і суто практичну діяльність. З метою вдосконалення правової охорони «ноу-хау» підтримано думку про необхідність прийняття спеціального нормативно-правового акта.

У підрозділі 3.2 «Шляхи удосконалення діяльності Апеляційної палати Державної служби інтелектуальної власності України у сфері охорони прав на об'єкти промислової власності» стверджується, що нормативно-правові акти у сфері інтелектуальної власності передбачають реалізацію механізму захисту прав заявників через звернення до Апеляційної палати ДСІВ як однієї із форм спеціального досудового захисту, діяльність якої потребує вдосконалення.

Встановлено, що норми законів України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про охорону прав на промислові зразки» та «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» не однаковою мірою захищають права третіх, коли в ході експертизи заявок щодо таких об'єктів, як винахід і корисна модель,

топографія інтегральної мікросхеми та промислові зразки, законодавець, на відміну від таких об'єктів, як торговельні марки та географічні зазначення, передбачив право третіх осіб оскаржувати рішення за заявкою проти реєстрації прав на них. У цьому сенсі діяльність Апеляційної палати ДСІВ потребує вдосконалення, зокрема, в частині забезпечення однакових підходів під час розгляду однакових за своєю суттю заперечень та дотримання строків розгляду заперечень і заяв про визнання знаків добре відомими в Україні, що передбачено Регламентом Апеляційної палати ДСІВ та порядком визнання знака добре відомим в Україні. З метою забезпечення однакових підходів під час розгляду однакових за своєю суттю заперечень та дотримання строків розгляду заперечень і заяв про визнання знаків добре відомими в Україні пропонується внести зміни до норм вищенаведених законів України.

ВИСНОВКИ

У результаті дисертаційного дослідження, виконаного на основі аналізу вітчизняного та законодавства зарубіжних країн і практики його реалізації, теоретичного переосмислення нормативно-правових актів та численних наукових праць, автором сформульовано низку **висновків**, пропозицій і рекомендацій, спрямованих на подальший розвиток теорії адміністративного права через формування нових та вдосконалення існуючих правових конструкцій, категорій і понять, внесення наукових пропозицій з удосконалення чинного адміністративного законодавства України, що регламентує діяльність органів виконавчої влади у сфері охорони об'єктів промислової власності. Найважливішими з них є такі:

1. Аналіз наукових і публіцистичних джерел дав змогу визначити передумови виникнення законодавчого регулювання та становлення державної системи охорони прав на об'єкти промислової власності. Проведене дослідження правового регулювання суспільних відносин, пов'язаних зі створенням та розвитком державної системи охорони прав на об'єкти промислової власності в Україні, дає підстави запропонувати авторську періодизацію розвитку державної системи охорони прав на об'єкти промислової власності й виокремити три основні періоди цього процесу та етапи розвитку державної системи охорони прав на об'єкти промислової власності за часів незалежності України:

– дорадянський період (з моменту прийняття «Новоторгового Уставу» – 1667 р. – 1917 р.);

– радянський (з моменту прийняття Декрету Ради Народних Комісарів «Про мито на товарні знаки» – 1918 р. – 1991 р.);

– сучасний (з 1992 р. до теперішнього часу) відображає процес становлення правовідносин у сфері державної системи охорони прав на об'єкти промислової власності в період незалежності, та дає змогу поділити його на три етапи:

– перший етап (липень 1992 р. – січень 1999 р.) характеризується утворенням 18 вересня 1992 р. Державного патентного відомства України, затвердженням Тимчасового положення про правову охорону об'єктів промислової власності та раціоналізаторських пропозицій в Україні;

– другий етап (січень 1999 р. – червень 2000 р.) характеризується ліквідацією Державного патентного відомства України й утворенням Державного агентства з охорони промислової власності та державного підприємства «Український інститут промислової власності»;

– третій етап (серпень 2000 р. до теперішнього часу) характеризується діяльністю державного підприємства «Український інститут промислової власності», входить до структури ДСІВ і відповідає за проведення формальної та кваліфікаційної експертизи заявок на об'єкти промислової власності: приймає заявки (сукупність документів, необхідних для видачі патенту, свідоцтва), здійснює державну реєстрацію та публікує в офіційному бюлетені «Промислова власність» визначені в установленому порядку відомості про видачу патенту та свідоцтва.

2. Враховуючи неоднозначні підходи в частині віднесення об'єктів права інтелектуальної власності до інституту об'єктів промислової власності, у питанні класифікації об'єктів промислової власності та пошуків шляхів її удосконалення вбачаємо доцільним віднести до об'єктів промислової власності винаходи, корисні моделі; промислові зразки; торговельні марки; географічні зазначення; компонування інтегральних мікросхем; раціоналізаторські пропозиції.

3. Аналіз особливостей законодавчого регулювання та адміністративно-правової охорони прав на об'єкти промислової власності свідчить, що законодавець до незаконного використання об'єкта права інтелектуальної власності не включив такий об'єкт права інтелектуальної власності, як географічне зазначення. Для правильної кваліфікації вчиненого правопорушення обов'язковим є встановлення та правильне визначення об'єкта адміністративного правопорушення. Точне встановлення об'єкта адміністративного правопорушення має бути обумовлено існуючою системою охорони зазначеного інституту права інтелектуальної власності, що підтверджується нормами цивільного (ст. 501–504), господарського (ст. 160–161) та кримінального (ст. 229) кодексів України. Наявність такої системи правової охорони визначає необхідність адміністративно-правової охорони прав на географічне зазначення через включення цього об'єкта до ст. 51–2 КУпАП.

З метою удосконалення адміністративного законодавства пропонується ст. 51–2 КУпАП викласти в такій редакції:

Ст. 51–2. «Порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності».

Незаконне використання об'єкта права інтелектуальної власності (літературного чи художнього твору, їх виконання, фонограми, передачі організації мовлення, комп'ютерної програми, бази даних, наукового відкриття, винаходу, корисної моделі, промислового зразка, знака для товарів і послуг, топографії інтегральної мікросхеми, географічного зазначення, раціоналізаторської пропозиції, сорту рослин тощо), привласнення авторства на такий об'єкт або інше умисне порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності, що охороняється законом, тягне за собою накладення штрафу від десяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією незаконно виготовленої продукції та обладнання і матеріалів, які призначені для її виготовлення.

4. Здійснено аналіз наукових поглядів на поняття й елементи організаційно-правового механізму державного управління, що дає змогу визначити сукупність низки елементів, серед яких треба виділити: об'єкт, суб'єкт, принципи, мету, завдання, функції, форми й методи управління. У контексті дослідження розглянуто окремі елементи управлінського процесу, які пов'язані зі сферою промислової власності. На основі досягнення юридичної науки, аналізу чинного адміністративного законодавства України й практики його застосування проведене дослідження принципів управління дає підстави зазначити, що наведені та інші принципи повинні знайти свій прояв у процесі реалізації функцій державного управління промисловою власністю. До основних принципів регулювання взаємовідносин управління промисловою власністю можна віднести: принцип нормативно-правового забезпечення вдосконалення процедури набуття, використання та захисту прав на об'єкти промислової власності; принцип про відшкодування шкоди, спричиненої внаслідок визнання патенту на винахід недійсним; принцип функціонування національної системи охорони прав промислової власності; принцип гармонізації національного законодавства у сфері промислової власності з нормами міжнародних договорів; принцип створення належних правових умов для законного використання об'єктів промислової власності суб'єктами прав на ці об'єкти та суб'єктами підприємницької діяльності.

5. Мета завжди реалізується за допомогою завдань і функцій. Конкретизація мети управління промисловою власністю, у свою чергу, реалізується суб'єктом управління. Таким суб'єктом управління в досліджуваній сфері є ДСІВ. Основне її завдання у сфері промислової власності – забезпечення належної охорони та захист прав на об'єкти промислової власності. Поділ функцій на загальні, спеціальні та допоміжні проаналізовано в контексті дослідження державного управління промисловою власністю.

До загальних функцій управління варто віднести: 1) організацію державного управління (держава надає пріоритетну підтримку розвитку й охороні об'єктів промислової власності як одного із джерел економічного зростання держави. Згідно зі ст. 54 Конституції України кожний громадянин має право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності; ніхто не може використовувати або поширювати їх без його згоди, за винятками, встановленими законом. Держава сприяє розвитку науки, встановленню наукових зв'язків України зі світовим співтовариством); 2) регулювання (регламентовано нормативно-правовими актами залежно від об'єкта промислової власності; характерне для всіх суб'єктів управління через реалізацію нормотворчих повноважень); 3) систему органів управління (управління промисловою власністю здійснюється системою органів виконавчої влади та їх структурних підрозділів, провідну роль серед яких відіграє ДСІВ); 4) координацію управлінських рішень (пов'язано з узгодженістю управлінських процесів, наприклад між ДСІВ та «Укрпатентом», спрямованих на здійснення експертизи об'єктів промислової власності, реєстрацію та видачу охоронних документів; між ДСІВ та ДФС в частині охорони майнових прав на об'єкти промислової власності під час перетину митного кордону); 5) контроль (спрямований на охорону й захист майнових та особистих немайнових прав

суб'єктів права інтелектуальної власності на належні їм об'єкти промислової власності, а також на захист державних інтересів. Зокрема, правова регламентація винаходу може містити інформацію, віднесена до державної таємниці, що потребує державного контролю з боку Служби безпеки України).

Спеціальні функції характеризують особливості конкретного органу державного управління. Специфіка діяльності ДСІВ у сфері інтелектуальної власності зумовлює такі спеціальні функції державного управління промисловою власністю: формування та реалізація державної політики у сфері охорони та захисту прав на об'єкти промислової власності; державна реєстрація об'єктів промислової власності та видача патентів/свідоцтв на об'єкти промислової власності; управління об'єктами державної власності, що належать до сфери управління ДСІВ.

До допоміжних функцій управління промисловою власністю варто віднести: ведення обліку організацій колективного управління, визначення уповноважених організацій колективного управління; вивчення й узагальнення досвіду зарубіжних країн, а також практику застосування законодавства України у сфері промислової власності; розроблення нормативно-правових актів; надання адміністративних послуг. Елементи організаційно-правового механізму управління промисловою власністю займають самостійне місце і безпосередньо впливають на організаційно-правовий механізм державного управління промисловою власністю.

6. До системи суб'єктів державного управління промисловою власністю відносимо: Президента України; Кабінет Міністрів України; Міністерство аграрної політики і продовольства України; Міністерство культури України; Міністерство охорони здоров'я України; Міністерство юстиції України; Державну фіскальну службу України; Антимонопольний комітет України; Міністерство економічного розвитку і торгівлі України; Державну службу інтелектуальної власності України.

Державні органи управління промисловою власністю слід поділити на суб'єкти загальної та спеціальної компетенції.

До суб'єктів загальної компетенції відносимо: Президента України; Кабінет Міністрів України; Міністерство аграрної політики і продовольства України; Міністерство культури України; Міністерство охорони здоров'я України; Міністерство юстиції України; Державну фіскальну службу України; Антимонопольний комітет України; Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. Для цих суб'єктів реалізація управлінських функцій у зазначеній сфері відносин не є основним призначенням.

Суб'єкти загальної компетенції мають різноманітний управлінський вплив на сферу промислової власності та діляться на кілька груп: перша група – Президент України; Кабінет Міністрів України; друга група – Міністерство економічного розвитку і торгівлі України; третя група – Міністерство аграрної політики і продовольства України; Міністерство культури України; Міністерство охорони здоров'я України; Міністерство юстиції України; Державна фіскальна служба України; Антимонопольний комітет України.

Суб'єктом спеціальної компетенції, який безпосередньо покликаний здійснювати управлінські функції у сфері промислової власності, є ДСІВ та

підпорядковане цій службі Державне підприємство «Український інститут промислової власності».

7. Проаналізовано наявні в адміністративно-правовій науці поняття та форми державного управління. З огляду на значну кількість суб'єктів державного управління промисловою власністю, їх функціональне призначення та різноманіття форм управління, на прикладі діяльності ДСІВ розглянуто визначальні правові та неправові форми державного управління.

8. Важливим елементом організаційно-правового механізму промислової власності є методи державного управління. Правильне розуміння методів можливе на підставі та у зв'язку із функціями управління. Категорія методу управління в концентрованій формі відображає взаємозв'язок керівних і керованих підсистем, де керівний суб'єкт управління здійснює управлінський вплив на керований об'єкт. Унаслідок значного різноманіття суб'єктів виконавчої влади та об'єктів, що перебувають під їх впливом, методи управління теж є різноманітними. У такому розумінні для методів управління промисловою власністю характерні такі риси: 1) здійснюються в межах повноважень суб'єкта державного управління; 2) використовуються суб'єктами державного управління як засоби реалізації закріпленої за ними компетенції та безпосередньо виражають повноваження державно-владного характеру; 3) здійснюють управлінський вплив органів виконавчої влади та інших суб'єктів державного управління на відповідні керовані об'єкти; 4) проявляються у взаємозв'язках між суб'єктами та об'єктами державного управління; 5) завжди мають своїм адресатом відповідні керовані об'єкти (індивідуальні або колективні); 6) забезпечують порядок у державному управлінні; 7) залежать від особливостей організаційно-правового статусу суб'єктів виконавчої влади, насамперед від особливостей керованого об'єкта, індивідуального або колективного.

Будучи правильно поєднані, ці та інші методи створюють взаємопов'язану систему способів впливу, за допомогою яких суб'єкт виконавчої влади у сфері промислової власності здійснює управлінський вплив на об'єкт через використання адміністративно-правових форм управління. У методах державного управління промисловою власністю реалізується воля держави, яка через уповноважені органи, які наділені компетенцією покликані забезпечити певний порядок в публічному управлінні.

Аналіз поняття та ознак адміністративного примусу дає підстави зробити висновок, що цей різновид державно-правового примусу визначений нормами адміністративного права, які застосовують уповноважені державні органи (їх посадові особи), мають комплексний правовий характер, поєднують профілактичні та припиняючі заходи з метою забезпечення належної охорони прав на об'єкти промислової власності.

9. Разом з високими темпами науково-технічного прогресу поряд з об'єктами інтелектуальної власності великого значення набуває «ноу-хау». У своїй більшості в наведених вітчизняних нормативно-правових актах термін «ноу-хау» використовується разом з іншими об'єктами промислової власності. У сучасній науковій доктрині існує кілька підходів, пов'язаних із регулюванням цього об'єкта.

«Ноу-хау», маючи подвійну правову природу, неможливо розглядати без секретів виробництва, які передусім пов'язані із підприємницькою діяльністю суб'єктів господарювання. Незважаючи на широке коло правових інститутів, що регулюють правовий режим та способи захисту комерційної таємниці, складовою якої є «ноу-хау». Питання, пов'язані із захистом цього об'єкта, становлять як теоретичну, так і суто практичну діяльність. Основною проблемою правового регулювання «ноу-хау» є відсутність спеціального нормативного акта, який врегулював би відносини, що виникають із приводу його використання. Неповнота та невідповідність правових норм, які регулюють однакові суспільні відносини, ставить питання про потребу прийняття нормативно-правового акта.

З метою вдосконалення правової охорони «ноу-хау» підтримуємо думку про необхідність прийняття спеціального нормативно-правового акта, який урегулював би факт неправомірного використання цього об'єкта.

10. Встановлено, що на сьогодні норми законів України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про охорону прав на промислові зразки» та «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» не рівною мірою захищають права третіх, коли в ході експертизи заявок щодо таких об'єктів, як винахід і корисна модель, топографія інтегральної мікросхеми та промислові зразки, законодавець на відміну від таких об'єктів, як торговельні марки та географічні зазначення, передбачив право третіх осіб оскаржувати рішення за заявкою проти реєстрації прав на них. На відміну від вказаних законів право третіх осіб передбачене іншими законодавчими актами у сфері промислової власності – законами України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», «Про охорону прав на зазначення походження товарів». У теоретичному та практичному відношенні такий підхід законодавця в частині надання права на подання до закладу експертизи мотивованого заперечення тільки заявникові (апелянту), у суто прикладному плані це означає, що держава ставить у нерівні відношення об'єкти промислової власності під час їх реєстрації.

З метою забезпечення однакових підходів під час розгляду однакових за своєю суттю заперечень та дотримання строків розгляду заперечень і заяв про визнання знаків добре відомими в Україні, що передбачено Регламентом Апеляційної палати ДСІВ та порядком визнання знака добре відомим в Україні, пропонуємо внести зміни до норм законів України: «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»; «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем»; «Про охорону прав на промислові зразки».

Пропонуємо абзац третьої частини третьої ст. 22 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» викласти в такій редакції: «Будь-яка особа може подати до закладу експертизи мотивоване заперечення проти заявки щодо невідповідності наведених у ній відомостей про певний патент умовам надання правової охорони, встановленим цим Законом»;

абзац другої частини третьої ст. 12 Закону України «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» викласти в такій редакції: «Будь-яка особа може подати до закладу експертизи мотивоване заперечення проти заявки щодо

невідповідності наведених у ній відомостей про топографію інтегральної мікросхеми умовам надання правової охорони, встановленим цим Законом»;

абзац другий частини другої ст. 16 Закону України «Про охорону прав на промислові зразки» викласти в такій редакції: «Будь-яка особа може подати до закладу експертизи мотивоване заперечення проти заявки щодо невідповідності наведених у ній відомостей про патент умовам надання правової охорони, встановленим цим Законом.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Гарбуз Т. О. Правовий аналіз становлення та розвитку системи державної охорони об'єктів промислової власності в Україні. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2015. Вип. 2-3, т.4. С. 32-36. (Серія «Юридичні науки»).

2. Гарбуз Т. О., Світличний О. П. Способи впливу державного управління на сферу охорони об'єктів промислової власності. Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. 2015. №3-4 (16). С. 66-71. (Серія «Право та державне управління»).

3. Гарбуз Т. О. Адміністративно-правова охорона об'єктів промислової власності. Науковий вісник публічного та приватного права. 2016. №4. С. 22-28.

4. Гарбуз Т. О. Шляхи удосконалення організаційно-правових засад охорони об'єктів промислової власності. Юридичний науковий електронний журнал. 2016. №2. С. 57-59. URI: http://lsej.org.ua/2_2016/16.pdf.

5. Гарбуз Т. О. Удосконалення правової охорони об'єктів промислової власності. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. К. 2016. Вип. 243. С. 38-43. (Серія «Право»).

6. Гарбуз Т. О. Форми і методи державного управління у сфері об'єктів промислової власності. Международный научный журнал. 2016. №2 (179). С. 142-144.

7. Гарбуз Т. О. Класифікація об'єктів промислової власності. «Дев'ять економіко-правові дискусії»: Міжнародна науково-практична конференція (Львів, 1 грудня 2015 р.). Львів: «Наукова спільнота». 2015. С. 141-144.

8. Гарбуз Т. О. Принципи, мета, завдання і функції державного управління об'єктами промислової власності. «Права людини в міжнародному та національному законодавстві»: Міжнародна науково-практична конференція (Київ, 10 грудня 2015 р.). К. Національний університет біоресурсів і природокористування України. 2015. С. 99-102.

9. Гарбуз Т. О. Суб'єкти державного управління у сфері охорони промисловою власністю. «Великі глобалізації ХХІ ст. та стратегія соціально-економічного відродження України»: Міжнародна науково-практична конференція (Київ, 24 травня 2016 р.). К. Київський національний торгово-економічний університет. 2016. С. 178-181.

10. Гарбуз Т. О. Історичні аспекти створення та розвитку системи державної охорони об'єктів промислової власності в Україні. Підприємництво, господарство і право. 2015. №10. С. 24-27.

11. Гарбуз Т. О. Правові засади адміністративно-правової охорони об'єктів промислової власності. Підприємництво, господарство і право. 2015. №11. С. 25-28.

АНОТАЦІЯ

Гарбуз Т. О. Організаційно-правові засади охорони прав на об'єкти промислової власності. – *На правах рукопису.*

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Науково-дослідний інститут публічного права, Київ, 2017.

Дисертація присвячена дослідженню організаційно-правових засад охорони прав на об'єкти промислової власності. На основі сучасних методологічних підходів, доктринального аналізу теоретичних джерел адміністративно-правової науки, узагальнення нормотворчої та правозастосовної практики в сфері охорони прав на об'єкти промислової власності як складової інтелектуальної власності запропоновано нові або уточнено визначення низки адміністративно-правових категорій і понять. Здійснено дослідження правових аспектів становлення та розвитку державної системи охорони прав на об'єкти промислової власності в Україні. Проведене дослідження правового регулювання суспільних відносин, пов'язаних зі створенням та розвитком державної системи охорони прав на об'єкти промислової власності, дало підстави запропонувати авторську періодизацію розвитку державної системи охорони прав на об'єкти промислової власності.

Досліджено та розкрито правові засади адміністративно-правової охорони прав на об'єкти промислової власності й елементи організаційно-правового механізму управління промисловою власністю.

На підставі узагальнення норм національного та міжнародного законодавства, вивчення й аналізу практичного матеріалу системно і комплексно досліджуються особливості охорони прав на об'єкти промислової власності, розглядаються проблемні питання, пов'язані із порушенням прав на об'єкти промислової власності. Особливу увагу приділено дослідженню норм адміністративного та спеціального законодавства. У результаті проведеного дослідження сформульовано низку пропозицій щодо вдосконалення чинного адміністративного та спеціального законодавства у сфері охорони прав на об'єкти промислової власності.

Ключові слова: об'єкти промислової власності, інтелектуальна власність, класифікація, принципи, адміністративно-правова охорона, органи управління, адміністративна відповідальність, спеціальне законодавство, удосконалення законодавства.

АННОТАЦИЯ

Гарбуз Т. А. Организационно-правовые основы охраны прав на объекты промышленной собственности. – *На правах рукописи.*

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 – административное право и процесс; финансовое право;

информационное право. – Научно-исследовательский институт публичного права, Киев, 2017.

Диссертация посвящена исследованию организационно-правовых основ охраны прав на объекты промышленной собственности. На основе современных методологических подходов, доктринального анализа теоретических источников административно-правовой науки, обобщение нормотворческой и правоприменительной практики в сфере охраны прав на объекты промышленной собственности как составляющей интеллектуальной собственности предложены новые или уточнены определения ряда административно-правовых категорий и понятий. Осуществлено исследование правовых аспектов становления и развития государственной системы охраны прав на объекты промышленной собственности в Украине.

Проведенное исследование правового регулирования общественных отношений, связанных с созданием и развитием государственной системы охраны прав на объекты промышленной собственности, дает основания предложить авторскую периодизацию развития государственной системы охраны прав на объекты промышленной собственности и выделить три основные периоды этого процесса и этапы развития государственной системы охраны прав на объекты промышленной собственности за время независимости Украины.

Опираясь на достижения юридической науки, анализа действующего административного законодательства Украины и практики его применения, осуществлено исследование принципов управления, такие принципы, как принцип нормативно-правового обеспечения совершенствования процедуры приобретения, использования и защиты прав на объекты промышленной собственности; принцип о возмещении ущерба, причиненного вследствие признания патента на изобретение недействительным; принцип функционирования национальной системы охраны прав промышленной собственности; принцип гармонизации национального законодательства в сфере промышленной собственности с нормами международных договоров; принцип создания надлежащих правовых условий для законного использования объектов промышленной собственности субъектами прав на эти объекты и субъектами предпринимательской деятельности, должны найти свое проявление в процессе реализации функций государственного управления промышленной собственностью.

Принимая за основу разделение функций на общие, специальные и вспомогательные, проанализированы их в контексте исследования государственного управления промышленной собственностью.

Исследованы и раскрыты правовые основы административно-правовой охраны прав на объекты промышленной собственности и элементы организационно-правового механизма управления промышленной собственностью.

В современной научной доктрине существует несколько подходов связанных с регулированием «ноу-хау», который имеет двойную правовую природу и который невозможно рассматривать без секретов производства. Вопросы, связанные с защитой «ноу-хау» составляет, как теоретическую, так и сугубо практическую деятельность. Основными проблема правового регулирования «ноу-хау», является

отсутствие специального нормативного акта, который урегулировал бы отношения, возникающие по поводу его использования. Неполнота и несоответствие правовых норм, регулирующих одинаковые общественные отношения, ставит вопрос о необходимости принятия нормативно-правового акта. С целью совершенствования правовой охраны «ноу-хау», поддерживаем мнение о необходимости принятия специального нормативно-правового акта, который урегулировал бы факт неправомерного использования этого объекта.

На основании обобщения норм национального и международного законодательства, изучения и анализа практического материала системно и комплексно исследуются особенности охраны прав на объекты промышленной собственности, рассматриваются проблемные вопросы, связанные с нарушением прав на объекты промышленной собственности. Особое внимание уделено исследованию норм административного и специального законодательства. В результате проведенного исследования сформулирован ряд предложений по совершенствованию действующего административного и специального законодательства в сфере охраны прав на объекты промышленной собственности.

Ключевые слова: объекты промышленной собственности, интеллектуальная собственность, классификация, принципы, административно-правовая охрана, органы управления, административная ответственность, специальное законодательство, совершенствование законодательства.

SUMMARY

Garbuz T. O. Organizational and legal principles for protection of rights to industrial properties. – *The manuscript.*

The thesis for the degree of candidate of legal sciences, specialty 12.00.07 – administrative law and process; finance law; information law. – Scientific Institute of Public Law, Kyiv, 2017.

The thesis is devoted to the study of organizational and legal bases for the protection of rights to objects of industrial property. On the basis of modern methodological approaches, doctrinal analysis of theoretical sources administrative-legal science, the generalization of the norm making and law enforcement practice in the sphere of protection of rights to objects of industrial property as a component of intellectual property the proposed new or clarified definitions of a number of administrative-legal categories and concepts. A study of the legal aspects of the formation and development of the state system of protection of rights to industrial property objects in Ukraine. A study of the legal regulation of social relations associated with the creation and development of the state system of protection of rights to objects of industrial property, gave reason to suggest the author's periodization of the development of the state system of protection of rights to objects of industrial property.

Investigated and disclosed, the legal basis of the administrative-legal protection of rights to industrial property objects and elements of the organizational-legal mechanism of management of industrial property.

On the basis of generalisation of rules of national and international legislation, the study and analysis of practical material systematically and comprehensively examines the features of protection of rights to industrial property objects, examines the problematic issues related to violation of rights to objects of industrial property. Special attention is paid to the study of the rules of administrative and special legislation. In the study formulated a number of proposals for improving the existing administrative and special law in the sphere of protection of rights to objects of industrial property.

Keywords: industrial property, intellectual property, classification, principles, legal and administrative protection, control, administrative responsibility, specific legislation, improvement of legislation.